

Alîkarîya xweser ya Bêkarîyê ya Oldenburg e.V.

Şêwirmendî li Bajarokên Vechta û Oldenburg

Vechta: 0157-83420682

Oldenburg: 0176-43302127

www.also-beratung.de

lk-beratung@also-zentrum.de

Mijar: Karê Sivik (01.1.2016)

Gelek Kesên Bêkar ji ber sedemên baş naxwazin Karê sivik(Leiharbeit) bikin, li şuna wê ji xwere li Karekî bi ewle, sosyal û bi mercên baş digerin.

Agahîyên li jêrê divê alîkarbin ji bo daxwaên wusa bîn bi cîh kirin û pêşîya encamên nerênî û xeterîya bigrin.

Karê Sivik – Karê Maqûl?

Gelek Kes di wê Bawerîyêde ne, kû xwedî Mafin Bêkarîyê heta sê cara paşve bixin. Ev Nerîn şaşê, Kesên Bêkar binbaren Karên Maqûl bipejirînin. Ev ji bo pêşîyara yekem ya Kar jî derbas dibi, Kî vê pêşîyarê qebûl neke û piştî xwe bi Diravê Bêkarîyê(Arbeitslosengeld) germ bike, pêşîya Demagirtî vediki: Bi Zagonî heta 12 Hefta Dirav nayên dayîn û ger redkirina pêşîyara Kar bê dúbarekirin, Mafê ji bo Diravê Bêkarîyê II (Alg II) ji dest tê stendin, Kesên di vê rewşê de ne, divê hesaba, qutkirina ji %30 ya 364€ ya Alîkarîya Bêkarîyê jî bikin û di dîsa dubarekirinê de, qutkirina ji %60 ya Alîkarîyê di vê bê hesabandin.

Girîng: Bişewirin!

Mafekî bi giştî ku Karê Sivik bê redkirin tunne ye. Li gorî Karê hafîye pêşîyarkirin, te nixandî, ka bê ew Karekî maqûl e yan na. Ji ber wê bi heman hawayî serî li ba Insiyatîfa Bêkarîyê yan jî li Navenda Şêwirmendî ye bidin (Navnîşana ALSO li jor aliyê rastê ye).

Divê Pêşîyara Kar çewa bê dîtin?

Dibe ku Fîrme ya Karên Sivik bi rêka telefona Malê li Kesên Bêkar bigerin û ji wan re pêşîyara Kar bikin. Demekî girtî ji bo redkirinê 'Karê Maqûl' yan jî qutkirina Alîkarîya giştî, tenê bi hawa kî pêktê, ger

- Pêşîyara Kar ji Sazîya Kar yan jî ji aliyê Karmendên Alg-II- bê,
- herî Kêm Nav û Navnîşana Fîrme ya Karên Sivik û cûrê mijûltiyê bê nasîn,
- Agahdarî derheqê encamên redkirina Kar, bêyî hacetên girîng („Rechtsfolgenbelehrung“).

Karên Sivik kengî ne Maqûle?

Bi Prensîp, her kesê ku pêşîyara Kar ji Sazîya Kar û pêşîyara Karên sivik jêrê tê, jêhatîbûna wî di kar de nayê hesabandin, yan jî di ezmûna Maqûlbûnê de li ber çav nayê girtin. Kar nabe nebaş yan jî bêehlaqî be. Di ezmûna Maqûlbûnê de eqsî wê destkeftîbûn, li ber çav tê girtin:

- Di sê Mehên destpêkê de bêkarbûn ji bo Kesê ku Alîkarîya bêkarîyê distînin ne Maqûle, ger Alîkarîya bêkarîyê ji % 80 ji Destkeftiyê herî dawî ya kêmkirî hindiktir be, piştî Alîkarîya bêkarîyê tê hesabandin. Mînak: Kê berê 1.650 € kêmkirî bi dest xistibe, pêwîst nake Karekî hatina wê bi 1.250 € ya kêmkirî qebûl bike(1.250 € car 100 belavî 1.650 € dike %76).
- ji Meha Çara heta ya Şeşa Alîkarîya bêkarîyê dighê sînorê Maqûlbûne ji bo Kesên Alîkarîya bêkarîyê distînin heta ji %70 yî Destkeftiya kêmkirî.

Karê Sivik çîye?

Fîrme yê Karên Sivik, Karê xwe bi dayîna Karkerê ji bo Karxana bi bedêla heq, dimeşîne. Bi Fermî li şûna navê Karê Sivik, navê Karê Wext 'Zeitarbeit' jî tê bikaranîn. Di naveroka wan de tu cûdahî tunne ye. Wateya Karê Wext ne ewe ku, Kar demkî ye, berevajî wê, tê wê Wateyê ku Sazîya Karê Sivik Karkerê xwe ji bo demekê dide Karxane û Fîrme yan. Li kêleka Sazîyên Kar yê li ser bingeha Qezencê ava bûne, Sazîyên Sivik ku li ser bingeha berjewendiyên hevkar jî hene. Armanc ji avakirina van Sazîyan ewe ku, bicîhkirina Kesên Bêkar di Sûka Karde.

Karkerên di Sazîyên Kar de ne bêmafîn, hemû Tiştên ku bi rêka Zagonê bicîh bûye, Mînak: Betlane, dayîna heq di dema nexweşiyê de ji bo wan jî derbas dibe. Bes di rastiyê de gelek caran Karker ji van Mafê xwe bêpar dimînin (Berê xwe bide 'pircûrên Kêmmafîyê'). Gelek Deskeftî bi

tevgera Sendîkaya bidest hatin xistin û di Peymana Kar de hatin bicîhkirin (Muçe, Betlane ya zêde yî çar Hefta, Dema Kar û bêhnvedan hwd.). Gelek çaran Karkerên li cem Sazîya Karên Sivik, ne xwedî Mafin daxwaza van Destkeftîya bikin, ji ber ku Peymanên Kar yên cûda bi Sendîka yan re şertên nebaş ji bo Karkera datînin, ev ji bo Peymanên Kar yê dinavbera DGB û du yekîneyên Kar jî, derbas dîbi, Yekîneya heremî ya Karmenda (BAP) û Yekîtiya Firme yên Karên Sivik yên Alman (IGY)-ji bo xandinê di Internetê de:

[http://www.dgb.de/themen/Tarifinfo_Zeitarbeit - iGZ und BAP](http://www.dgb.de/themen/Tarifinfo_Zeitarbeit_-_iGZ_und_BAP)

Curekî Çapkirinê ya Peymana Kar ya Karên Sivik ya di navbera DGB û BAP ([1.11.2013 – 31.12.2016](#)) bi ser [Sendîka ya ver.dî ve girêdayîye.](#)

➤ Ji Meha hefta ya Bêkarîyê pêde, ger Destkeftiyên temami piştî qutkirina heqên Danasîne (heqê Çûnûhatin, para Sendîkayan, Cilên Kar û Alavan, Pirtûkên ji bo Kar ûhw.) ku ji Alîkarîya Bêkarîyê kêmîr be, ji bo Kesên girêdayî Alîkarîya Bêkarîyê ne Makule. Mînak: Li cem Alîkarîya Bêkarîyê ji bo Heftakê 233,80 € hatina temami ya 1.030 € ne Makule (Hesibandina Heftakê ji bo Mehekê: 233,80 € car 52 belavî 12 dike 1.013,13 €; 1.030 € kêmi 35,50 € ji bo Bilêta Mehane ya Bûsê tenê dike 994,50 €).

➤ Ji bo Kesên girêdayî ALG-II: Mecbûrin her Cûrên Kar, yên ku ne neexlaqî û ne xerab, bipejirînin. Ne Zagonî ye, ger Firmeyek heqê Karkera qasî Alîkarîya Bêkarîyê, ku ji sê para zêdetir be, ya di bin Tarîre de be.

➤ Heqê miqatebûna Zaroka ji Alîyê Sazîyên Kar nayê xwestin wekî Maf bê qebûl kirin. Ev Mijarekî neqasê ye. Kesên di vê Rewşê de dikarin ji bo miqatebûna Zarokên xwe di ber stendina Kar de pêwîst bibe, ku Kesên bêkar bikaribin di dema Bêkarîyê de Zarokên xwe ji zirara biparêzin û bi xwe li wan miqatebin (Biryara Dadgeha Sozial ya Heremî ya 25.4.1991 – AZ: 11 Rar 9/90).

Piştî van rêkûpêkirina Maqûliyete û heqêbirçibûnê ku tu kes jê nikaribe bijî 'Maqûl' e. Ev ji Partîyan ku 'Zagonên Hartz' ji Parlamento yê neqandin – CDU, SPD, Grüne û FDP – wusa xwestin.

Selefdariya Mûçe

Mûçe yên gelekî kêmi dibe ku nişana selefdariya Mûçe be, ger Destkeftî zêdetirî sê behra ji Mûçe ya Tarîfê yan jî ji Mûçeya heremî kêmtir be (Dadgeha bilind ya Heremî 1997). Li gorî meşandina Sazîya Kar ya pirtûka Zagonên sosyal II (SGB II)“, RandNr. 10.3

zu §10 SGB II divê Sazîyên Kar bi xwe li ser Selefdariya Mûçe bisekinin ku Mûçe ji % 30 yan jî zêdetir di bin Tarîfê de yan jî Mûçeyên heremî be. Mûçeyên wusa yên ne Zagonî dive ji alîyê kesên bêkar neyê qebûlkin.

Hacetên neqebûlkinê yên wekîdin

➤ Ne Maqûle Kesên ku ne demek dirêj bêkar bin ji bo karê Sivik, ger berî wê, demekî dirêj kar nekiribin û şensê wanî rasteqîn ji bo karekî Normal hebe. (Dadgeha Heremî ya Sosyal, Biryar, 8.11.2001 – AZ: B 11 AL 31/01R).

➤ Ne Maqûle Demênre ji bo Kar (Çûn û hatin bi hevdu re) ji du Seet û niv a zêdetir be (du Seet li cem Dema Kar kemtirê şeş Seetan). Barkirina Malê ku, ji bêkarê tenê ji alîyê Karmendê Sazîya Kar, ji bo Cîhekî nû tê xwestin, em Maqûl nabînin. Ev Merc tenê ji bo Karên demdirêj dibe bê dayîn. Li cem Firmeyên Karên Sivik, tişteki wusa mirov nikare hêvî bike, li cem wan hema hema herdem Karên demkurt peyde.

➤ Kesên bêkar divê Tenduristîya wan destûrê bide ji bo Karên tèn pêşkêşkirin û divê zanebûn û nasîna wan ji bo kar hebe.

Kîjan Tarîf ji bo Karkerên Karên Sivik Maqûle?

Li Gorî § 3 Abs. 1 Nr. 3 girêdayî bi § 9 Abs. 2 Zagona hiştina Karkera (AÜG) divê Karê bi kirê ji 2004 ve hêza karê sivik ji bo Dema hiştina Deyndar di Karxanê wî Deyndarî ji bo Hêza Karekî di heman astê de, ya di mijûltîya Mercên Kar de û di heman asta Destkeftiyê de bi. Ev Mercên ji EU hatiye pêşwazî kirin, dibe ku ji alîyê Peymana Kar li ber çav nezê girtin.

Peymanekî Kar ya wusa Mînak. Ji alîyê DGB bi Yekîtiya Karsazê Heremî re bi Berpirsyarê Personel re e. V. (BAP) hat lihevkin. Ev Peyman û hin yên jênebaştir di navbera Sendîkayan û Yekîneyên Eleqedar Firmeyên Karên Demî yê Alman (iGZ) ji alîyê gelek Firmeyên Karên Sivik yên ku bi vê Tarîfê ne girêdayîne hat bikaranîn, ji bo ku karibin bi bicîhkirina wekhev ya ji alîyê EU re karibin bimeşin.

Karkerên Karên Sivik divê vê Peymana Tarîfê qebûl bikin, ku bi xwe jî vê na ne Maqûl bibînin.

Ji ber wê jî Dadgeha Heremî ya Kar (Biryara 24.3.2004) heqê serê Seetê 11,99 € ya ku Firmeyên Karên Sivik didin naxwazin wekî diziyê bibînin.

Di navberê de tenê Sendîkayan û Karsaza bi hevdu re li ser Sînorên binî yên heqdest li hevdu kirin, ku Hukûmeta Heremî jî di 21.3.2014 bi biryar kir. Ev Heqdestêkêmi (Mindestlohn) ji bo Karkerên karê Sivik ji meha Nîsanê ve 2014 7,86 li Rojhilat û 8,50 EUR li Rojava. Ji meha Nîsanê ve 2015 li Rojhilat 8,20 EUR û 8,80 li Rojava

Karê Sivik: Zewalên piralî

➤ Qezenca Karkerên Karên Sivik ji yê Karên din yên wekî yê wan kêmtire.

➤ A Karên Sivik zêdetirî xwe demkurtin, tenê ji sê behra yêk ji wan, ji sê Meha dirêjtire.

➤ Derbasbûna ji Karekî ba Firmeyekî Karê Sivik, kêman caran bi cîhekî qewî pêktê.

➤ Li cem Firmeyên Karên Sivik gelek Mîhên reş hene. Di Lêkolînekî ya Sazîya Kar bi 1.300 Firmeyên Karên Sivik ve, ji her Çar heba yek, dest bi pêvajoya heqê Buss hate kirin. Kirinên nezagonî, zêdetirî xwe, li ser Rêkûpêkiya Kar, li ser ji dest hiştina Kar, nedayîna heqê Betlanê, Rojên Etle û nedayîna heqê Karên zêde.

Ji ber wê, divê Karkerên Karên Sivik Protokolekî li ser Demên xwe yên Kar, Cîhên Karê xwe û Erkên xwe yên Kar bimeşînin û tevbigerin vêna bi awakî fermî bidin belgekirin. Van Belgeyan di dawî de bi Belgeyên Heqdestê xwe binin berhev û Şaşıftiya bibin Dadgeha Kar. **Wekîdin divê tukes Peymana Destjiberdanê îmze nekin**, berevajî wê dest ji Karê xwe yî, li cem Firma Karên Sivik bernedin – ya na gelek Zewalên piralî dertên holê (Mînak. Ji destçûyîna danîna heq li ba Nexweşî û Demên cemidandî li cem Sazîya Kar).

➤ Karkerên Karên Sivik gelek caran piştî Nexweşiyên rojek durojî ji kar tîn avêtin.

➤ Karkerên Karên Sivik gelek caran divê Karên ne pakij û yên xeter bikin. Ji ber guhertina cîhê Kar, Nexweşiyên dertên holê, zehmetê bîn ispatkirin.

➤ Bicîhkirina Karkerên Karên Sivik ku belavbûna hêza Kar, dihêle ku Fîrme li dijî hev bikar binin.

➤ Beşa Karên Sivik, tu Karê kî din dernaxe hole. Karên Rêkûpêk gelek caran li cem Karên sivik nayê peyda kirin.

Karê Sivik-Serê Seetê ji 1.4.2015 piştî BAP/DGB-Peyman:

Mûçe-Kom	Ji 1.4.2015	
	Rojava	Rojhilat
1	8.80 €	8.20 €
2	9,39 €	8,35 €
3	10,89 €	9,76 €
4	11,61 €	10,33 €
5	13,11 €	11,67 €
6	14,75 €	13,12 €
7	17,22 €	15,31 €
8	18,53 €	16,47 €
9	19,55 €	17,39 €

Dabeşkirina Beşên Heqdest bi awaye kî navendî, bi giranî li ser mijûltîya Karkerên Karên Sivik. Tê Wateya, Minak:

➤ Beşa Heqdest 1: Mijûltîyê ku, Demekî kurt ya Fêrbûne dixwazin.

➤ Beşa Heqdest 4: Mijûltîyên ku, Hunerên Dest pêwîst dibînin ku, herî kêman Perwerdeya Meslek ya sê Sala û Tecrubeyên Kar yê gelek Sala wekî şert datînin.

➤ Beşa Heqdest 9: Mijûltîyên ku, qedandina Zankoyê yan jî ya Dibistana Bilind û Tecrubeyên Kar wekî şert datînin.

Kesên mijara gotinê, pêwîste rewşa xwe li gorî van şertan baş li ber çav derbasbikin û li gorî pêwîstîyê daxwaza guhertinê bikin!

Ji derve yî wê, Prîmên nehatine qutkirin ji Deyndarê wekî hevve:

– piştî neh Meha 1,5 %;

– piştî duwazdeh Meha 3,0 %.

Destkeftiyên wekî din ji bo Karê bi şev- yê Yekşema û Rojen Etle Peymana Tarîf ya gelemper pêk tîne.

Karkerên Karên Sivik ku bi Peymana Kar ve erkdarin, birina Karê xwe li Cîhên nû, dikarin li gorî § 670 BGB doza heqê Rê bikin (s. LAG Hamm vom 30.6.2011, Az: 8 Sa 387/11).

Li cem hevdîtina Xwe dayîna Nasîn çi tê kirin?

Karê mijara Gotinêye, ji destpêkê ve ne nemaqûle, ija divê hûn ji bo bidest xistina vî karî kedê bidin: Li cem hevdiîna Serlêdana Kar divê hûn bi vî awayî nedin nasîn ku, wusa bê fêhmkirin ku, hûn naxwazin vî Karî bistînin. Fîrme Sazîya Kar li ser Sedemên nepêkhatina li ser Kar, agahdar dike. Ger bê naskirin ku, hûn ji bo karkirinê ne eleqedarin, xeterîya ku Diravê bêkarîyê ji we bê qutkîrin. Mînak qutkîrinajî %30 Alîkarîya Sosyal (li cem Alg-II-Bezug).

Pirsên li jêrê Maqûlen bèn kirin û nabin Sedem ji bo qutkirina Alikarîyê ji alîyê Sazîya Kar. ALG II - :

- Nunertîya Karkera heye?
- Mûçe li gorî bilindîya Tarîfê tê dayîn? Li gorî kîjan Beşa Heqdest?
- Ji bo rewşen nexweşîyê heq tê dayîn? Heta kengî?
- Ger Fîrmeya Karên Sivik deyndarê xwe tunne bi jî, wê Mûçe disa bê dayîn?
- Destûra Fîrmeyê ya ji bo stendina Karkera ya Kar heye? (bidin xuyakirin!)

Fîrmeyên Karên Sivik ji bo her sê pirsê dawî erkdarin û nikarin xwe virde wurde bibin. Bi pirsîyarkirinê hûn dikarin zelal bikin ku ji bo we Mafê we girîng ti re. Bidin nişankirin ku hûn ji bo Kar eleqedarin. 'Ez dixwazim ji bo Karekî bi ewle tevbigirim.' Yan jî 'Ez dixwazim Karekî hîn baştir, Karekî li gorî asta zanabûna xwe peyde bikim.'

ALSO – Şewirmendî

**Ji kerema xwe girêdanê bi me re, li ser Pelên Agahdarîyê yê ALSO yan jî bi rêka e-Mail ya jêr:
lk-beratung@also-zentrum.de**

Gefördert durch:

Niedersächsisches Ministerium
für Soziales, Gesundheit
und Gleichstellung